

Åtagandeplan 2023/2024

Grundskoleförvaltningen

Foto: © Malmö stad/Freddy Billqvist

Upprättad: 14 november 2023
Version: 1.0
Ansvarig: Henrik Bengtsson och Josefin Smedberg
Förvaltning: Grundskoleförvaltningen
Avdelning: Kvalitet och myndighet

Innehållsförteckning

Inledning.....	4
Planering av utvecklingsarbete 2023/2024	4
Undersökande åtaganden.....	5
Läsförmåga och läsförståelse.....	5
Tillgänglig lärmiljö.....	5
Utvecklande åtaganden	6
Kompetensförsörjning	6
Likvärdig och utvecklande undervisning i svenska som andraspråk	7

Inledning

Varje huvudman inom skolväsendet ska enligt skollagen bedriva ett systematiskt kvalitetsarbete. Det innebär att på huvudmannanivå systematiskt och kontinuerligt planera och följa upp utbildningen, analysera orsakerna till uppföljningens resultat och utifrån analysen genomföra insatser i syfte att utveckla utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbetet ska dokumenteras och inriktas på att uppfylla de nationella mål som finns för utbildningen i skollag, läroplaner och andra föreskrifter. Det här är grundskoleförvaltningens åtagandeplan för läsåret 2023/24. Den innehåller planering av åtaganden utifrån de utmaningar som har identifierats i förvaltningens kvalitetsrapport. I planen sammanfattas vilka utmaningar förvaltningen behöver undersöka vidare och inom vilka utmaningar förvaltningen planerar förbättringsåtgärder, allt med syftet att ge positiva effekter för eleverna.

Planering av utvecklingsarbete 2023/2024

I kvalitetsrapport 2022/23 gjordes en grundläggande analys av föregående läsårs elevresultat och förvaltningens styrkor och utmaningar ringades in. Utifrån analysen har förvaltningen prioriterat vilka utmaningar som behöver undersökas vidare eller inom vilka utmaningar förvaltningen planerar förbättringsåtgärder, som blir undersökande respektive utvecklande åtaganden under det här läsåret. I tabellen nedan syns de utmaningar som förvaltningen prioriterar att arbeta med under läsåret 2023/24 och som ligger till grund för planeringen. Under tabellen presenteras de åtaganden förvaltningen planerar att arbeta med under det här läsåret. Varje åtagande är kopplad till en eller flera prioriterade utmaningar.

Prioriterade utmaningar	Varför utmaningen har prioriterats
Det kompensatoriska uppdraget	Även om de socioekonomiska förutsättningarna hos eleverna blir alltmer gynnsamma är det en fortsatt utmaning att kompensera för elevernas skilda förutsättningar, till exempel att få fler behöriga lärare till de skolor som har ett stort kompensatoriskt uppdrag eller att skapa tillgängliga lärmiljöer utifrån alla elevers behov.
Förutsättningar för högre måluppfyllelse i anpassade grundskolan	Bristen på behöriga lärare i anpassad grundskola är bekymmersam då elevgruppen är heterogen och det är en stor utmaning att bedöma elevernas kunskapsutveckling inom skolformen. Anpassad grundskola behöver synliggöras mer i det systematiska kvalitetsarbetet och organiseringen av undervisningen ännu mer anpassas till elevernas behov och förmågor.
Tidiga insatser	Det är fortsatt viktigt att fånga upp elever i tid som riskerar att inte nå målen och att bevaka hur läsa-skriva-räkna-garantin efterlevs och fungerar i de delar som ska se till att eleverna faktiskt får det stöd som de är i behov av. Det pågående åtagandet med fokus på tillgänglig lärmiljö kan ge ytterligare kunskap om vilka områden förvaltningen behöver utveckla för att stötta elever i behov av stöd tidigt i skolgången.
Stora skillnader i elevernas läsförmåga och läsförståelse	Att i alla årskurser förbättra resultaten och utjämna skillnader mellan elevgrupper i läsförmåga och läsförståelse är viktigt för att skapa goda förutsättningar för elever att lyckas i alla ämnen.

Undersökande åtaganden

Läsförmåga och läsförståelse

Kopplat till utmaningen: Tidiga insatser, Stora skillnader i elevernas läsförmåga och läsförståelse

Motivering till att vi valt ett undersökande åtagande

Under föregående läsårs kvalitetsdialoger mellan utbildningschef och skolledning i grundskoleförvaltningen lyfte många skolor utmaningar när det gäller läsinlärning som en viktig förklaring till att elever inte når målen. Förutom att elevernas kunskaper i läsning påverkar betygen i svenska respektive svenska som andraspråk har läsförmågan troligen bäring på resultaten i flera andra ämnen. Det finns stora skillnader i resultaten från nationella prov som handlar om läsning mellan elever som läser svenska och de elever som läser svenska som andraspråk, och skillnader mellan skolor i hur stor andel av eleverna som uppnått godtagbara kunskaper i läsförståelse i årskurs 1. Det är också viktigt ur ett demokratiperspektiv att barn och unga kan förstå och tolka text. För att säkerställa att förvaltningen prioriterar att arbeta med rätt utvecklingsinsatser behöver området undersökas och kartläggas ytterligare för att skapa underlag till ett eventuellt kommande utvecklande åtagande.

I arbetet med kvalitetsrapporten 2022/23 har det framkommit hypoteser om varför vissa av förvaltningens elever inte har tillräckliga kunskaper i läsning, bland annat från skolledare och olika stödfunktioner i förvaltningen. Åtagandet bör undersöka dessa hypoteser mer ingående för att fastslå vilka åtgärder som är mest lämpliga för förvaltningen att vidta i ett kommande utvecklande åtagande. Vilket fokus åtagandet ska ha kommer att specificeras ytterligare i direktivet för åtagandet.

Frågeställningar

- Hur ser elevernas resultat i läsförmåga och läsförståelse ut? Hur ser det ut i olika årskurser? Vilka orsaker finns det till att alla elever inte lyckas med sin inlärning?
  - I vilken grad används ändamålsenliga undervisningsmetoder? Hur påverkar digitaliseringen av undervisningen elevernas läsförmåga? Får alla elever det stöd de behöver för att de ska lyckas med sin läsinlärning? Vilket stöd behövs från huvudmannen till skolorna inom läsutvecklingsområdet? Hur ser tillgången till skolbibliotek ut och hur används de som en resurs i det läsförbättrande arbetet? Hur arbetar andra kommuner med läsning, finns det goda exempel att lära av? Vad visar nationella rapporter och forskning inom området?

Tillgänglig lärmiljö

Kopplat till utmaningen: Det kompensatoriska uppdraget, Tidiga insatser

Motivering till att vi valt ett undersökande åtagande

De olika stödinsatserna ledning och stimulans, extra anpassningar och särskilt stöd står i relation till och samverkar med varandra. När lärmiljön är genomtänkt och tillgänglig minskar behovet av individuella stödinsatser, som extra anpassningar och särskilt stöd. Om lärmiljöerna är mindre tillgängliga behöver fler elever utredas för att identifiera rätt stöd och därmed blir behovet av individuella lösningar större. För att samla kunskap om tillgängligheten i skolornas lärmiljöer och vilken påverkan det har på möjligheten för eleverna att få det stöd de behöver för att uppnå målen för utbildningen startade grundskoleförvaltningen under läsåret 2022/23 ett undersökande

åtagande med temat tillgängliga lärmiljöer. Det undersökande åtagandets slutsatser kan ligga till grund för kommande utvecklingsinsatser inom området.

Frågeställningar

Åtagandet syftar till att i högre utsträckning tillgängliggöra undervisningen så att fler elever ska få möjlighet att nå målen för utbildningen inom ramen för den ordinarie undervisningen.

Åtagandets syfte är också att skolorna med stöd av huvudmannen ska kartlägga den pedagogiska, fysiska och sociala miljön ur ett tillgänglighetsperspektiv, och att utifrån kartläggningen lyfta fram goda insatser och arbetssätt som stödjer tillgängliga lärmiljöer och identifiera förbättringsområden på skolenheterna. Därutöver ska åtagandet undersöka hur huvudmannen systematiskt följer upp arbetet med tillgängliga lärmiljöer och elevhälsoarbetet.

Följande frågeställningar kommer besvaras inom åtagandet:

- Har grundskoleförvaltningen fungerande styr- och uppföljningsstrukturer för arbetet med elevhälsoplanerna?
- Hur kan huvudmannen på bästa sätt stödja skolenheterna att arbeta med och få en ökad tillgänglig lärmiljö?
- Visar analysen av kartläggningen behov av utvecklingsinsatser utifrån ett tillgänglighetsperspektiv?

Utvecklande åtaganden

Kompetensförsörjning

Kopplat till utmaningen: Det kompensatoriska uppdraget, Förutsättningar för högre måluppfyllelse i anpassade grundskolan

Motivering till att vi valt ett utvecklande åtagande

Förvaltningen arbetar sedan ett flertal år tillbaka med utvecklande insatser i syfte att påverka kompetensförsörjningen i förvaltningen positivt. Även om arbetet i stort är utvecklande i sin karaktär baseras projektarbetet inom åtagandet på aktuella analyser av personalstatistiken och ständig omvärldsbevakning. Kompetensförsörjningsutmaningen kvarstår under flera år framöver men kompetensförsörjningsarbetet påverkas av rådande budgetläge. Förvaltningsledningens budskap är att insatser från kompetensförsörjningsenheten framöver bör rikta in sig på att behålla och kvalitetshöja befintlig personalstyrka samt att arbeta med insatser som får genomslag på bred front.

Förväntad effekt

Effektmål: Grundskoleförvaltningen har rätt kompetens på rätt plats för att klara sitt uppdrag idag och framåt, samt attraherar och behåller medarbetare. Grundskoleförvaltningen har behöriga lärare, kompletterande kompetenser och övriga yrkesgrupper i alla skolor som tillsammans bidrar till en utbildningsmiljö för varje elevs bästa skola.

Projektmål: Grundskoleförvaltningen strävar efter att förbättra strukturerna för att höja lärarbehörigheten, komplettera skolornas bemanning med andra yrkesgrupper än lärare samt skapa ett hållbart arbetsliv där medarbetarna trivs och kan utvecklas på bästa sätt.

Pågår: 2019-11-14 - 2024-09-30

Aktiviteter:

Vidareutbildning av redan anställda - från obehörig till behörig

Pågår: 2019-11-14 - 2024-09-30

Delaktivitet: Uppdragsutbildning, lärare med inriktat mot fritidshem

Pågår: 2019-11-14 - 2024-09-30

Unga och nya till läraryrket - potentiella framtida lärare

Pågår: 2019-11-14 - 2024-09-30

Delaktivitet: Arbetsintegrerad lärarutbildning

Pågår: 2019-11-14 - 2024-09-30

Delaktivitet: VFU i Malmö stads grundskolor

Pågår: 2019-11-14 - 2024-09-30

Attraktiv arbetsgivare och hållbart arbetsliv: attrahera och behålla medarbetare

Pågår: 2019-11-14 - 2024-09-30

Delaktivitet: HÖK21 - arbetsmiljö, arbetsorganisation, arbetstid och lön

Pågår: 2019-11-14 - 2024-09-30

Delaktivitet: Utveckling av befattning elevassistent i GRF

Pågår: 2019-11-14 - 2024-03-29

Likvärdig och utvecklande undervisning i svenska som andraspråk

Kopplat till utmaningen: Stora skillnader i elevernas läsförmåga

Motivering till att vi valt ett utvecklande åtagande

Utifrån låga elevresultat i ämnet svenska som andraspråk (SVA) valde förvaltningen att under läsår 2020/21 arbeta med ett undersökande åtagande om undervisningen i SVA. Viktiga utvecklingsområden som identifierades i undersökningen var bedömningen av elevernas behov av undervisning i SVA, organisering, planering och genomförandet av undervisningen och kompetensen hos lärarna som undervisar i SVA. Från och med läsår 2021/22 arbetar förvaltningen med ett utvecklande åtagande om SVA som tar avstamp i dessa slutsatser.

Förväntad effekt

Projektet syftar till att skapa goda förutsättningar för och stödja alla skolor att utveckla en likvärdig och kvalitativ undervisning i svenska som andraspråk. Projektet syftar vidare till att bidra till att alla skolor har ett av rektor lett kontinuerligt pedagogiskt utvecklingsarbete inriktat på att förbättra elevernas kunskaper i svenska som andraspråk samt att utvecklingen av undervisningen i svenska som andraspråk sker samordnat, långsiktigt och i en gemensam riktning.

Under läsåret 2022/23 har nya riktlinjer tagits fram för arbetet med svenska som andraspråk samt ett stödmaterial för behovsbedömning av SVA, den så kallade SVA-luppen. Under läsår 2023/24 kommer åtagandearbetet fokusera på att implementera riktlinjerna och stödmaterialet på skolorna, bland annat genom fortbildningsträffar för skolledare, lärare, SYV och administrativ personal.

Projekttid: 2022-02-01 - 2024-08-31

Aktiviteter:

Strategisk kommunikation

Pågår: 2022-03-17 - 2024-08-31

Implementera riktlinjer

Pågår: 2022-03-21 - 2024-08-31

Ta fram stödmaterial

Pågår: 2022-03-21 - 2024-08-31